

177/2534

การประเมินผลการปล่อยปลานิคต่างๆ ในจำนวนที่เหมาะสม
ในอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ที่ 7

An Evaluation of Various Stockings Species of Fish
in the 7th Huai Hong Khrai Reservoir

คำนำ

การปล่อยพันธุ์ปลานิคต่างๆ ลงในแหล่งน้ำ เป็นการเพิ่มผลผลิตปลาที่วิธีหนึ่ง นอกเหนือไปจากการวางมาตการอนุรักษ์ เช่น ในการออกกฎระเบียบในการใช้เครื่องมือบางชนิดหรือห้ามจับปลาในฤดูมีไข่ เป็นต้น เพราะเป็นวิธีที่ให้ผลเร็ว โดยเฉพาะการปล่อยปลาในอ่างเก็บน้ำที่มีขนาดเล็กเนื้อที่ไม่เกิน 500 ไร่ แต่การปล่อยปลาเพื่อจะให้ได้ผลผลิตที่คั่นขึ้นขึ้นอยู่กับชนิดและจำนวนที่เหมาะสมด้วยจึงจะส่งผลคือการจัดสรรงบประมาณในด้านการผลิตพันธุ์ปลา และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎร ได้อย่างเต็มที่

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 (2525-2529) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กลงไปเป็นจำนวนมาก กรมประมงได้จัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ศูนย์ฯ และสถานีประมงน้ำจืดทั่วประเทศผลิตพันธุ์ปลานิคต่างๆ ลงปล่อยในอ่างเก็บน้ำเหล่านี้ จากสถิติการปล่อยปลาน้ำจืดเฉพาะปี พ.ศ.2534 มีจำนวนทั้งสิ้น 161,628,496 ตัว (รายงานประจำปี 2534 กองประมงน้ำจืด) หากคิดเป็นมูลค่าพันธุ์ปลาตัวละ 10 สตางค์ ก็จะเป็นเงินถึง 16 ล้านบาทเศษ)

การปล่อยพันธุ์ปลานิคต่างๆ ลงในแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตนั้น กล่าวในแง่วิชาการจะต้องมีการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นด้านชีววิทยาประมงก่อน ทุกแหล่งน้ำที่มีการปล่อยปลา จึงจะทำการปล่อยปลาให้เป็นไปอย่างเหมาะสมทั้งชนิดและจำนวน แต่การดำเนินการดังกล่าวจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ นักวิชาการและงบประมาณเป็นจำนวนมาก ซึ่งในสภาวะปัจจุบันนี้ กรมประมงไม่สามารถจะทำได้ ดังนั้น ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดเชียงใหม่ จึงได้ศึกษาข้อมูลผลการจับปลาจากอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ที่ 7 ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2527-2532 ปรากฏผลว่าไม่พบปลาที่มีคุณค่าเศรษฐกิจอื่นใด นอกจากปลาที่ศูนย์ฯ ปล่อยอีกทั้งชนิดของปลาและผลจับ ไม่มีความสัมพันธ์กัน จำนวนปลาที่ปล่อยบางปี ปล่อยปลาจำนวนน้อยกลับได้ผลจับมาก บางปีปล่อยปลาจำนวนมาก กลับได้ผลจับจำนวนที่น้อยกว่า ดังนั้นศูนย์ฯ จึงได้คิดที่จะนำข้อมูลผลการจับปลาของอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ที่ 7 มาศึกษาค้นคว้าทางวิชาการหาจำนวนและชนิดปลาที่สมควรปล่อย เพื่อจะทำผลผลิตปลาให้ได้ดีกว่าที่ผ่านมาและดีที่สุด เพื่อยชนชาว ปลาชื่อกเทศ ปลานวลจันทร์เทศ ปลานิล กุ้งก้ามกราม และปลาสาวย